

DERİ İŞLEME

KİREÇ GİDERME VE SAMA

Kireç giderme ve sama kendine özgü görevleri olan iki farklı işlemdir.

Kireç Gidermenin Görevleri:

Kireçlikten sonra elde edilen tolalar pH 13 gibi kuvvetli bir alkalik özelliğe sahiptir. Bu değer derinin diğer işlemlerinde de çok yüksek olduğundan kireç gidermede pH değerinin düşürülmesi gerekmektedir.(pH 5 – 5,5)

Elde edilen tolalar birçok kireçlik kimyasalları içermektedir. Bu kimyasallar daha sonraki işlem olan sama, pikle ve tabaklama maddeleri ile birleşerek işlemi olumsuz etkilemektedirler. Bu nedenle bu maddelerin deriden uzaklaştırılması gerekmektedir.

Elde edilen tola yeteri kadar şişmemiştir. Bir sonraki işlemin gerçekleşebilmesi için tolanın biraz daha şişirilmesi gerekmektedir. Çünkü daha sonraki işlemlerde kullanılan kimyasallar daha büyük moleküldür ve derinin boşalan kısımlarına sığmazlar. Bu da iyi bir tabaklama yapılmasını engellemektedir.

Sama İşleminin Görevleri:

- Deri dokusunun açılmasını sağlamak,
- Liflerin birbirleri ile izole edilmesi (liflerin hareketliliğini sağlamak),
- Sırça yüzünün kıl, epidermis ve pigment artıklarından temizlemek,
- Derinin sırça yüzüne daha ince ve güzel bir görünüm kazandırmak.

Derinin ne kadar yumuşak olması isteniyor ise sama işleminin de o derece yoğun olması gerekmektedir.

Sağlam, sert köselelik derilerde sama işlemi uygulanmaz.

Yumuşak köseleliklere az sama uygulanırken, yumuşak ve çok dayanıklı olması istenen eldivenlik derilerde çok yoğun sama uygulanır.

SAMA HATALARI

Yetersiz Sama: Düşük miktarda enzimlerle yapılan yetersiz samada, düşük sıcaklık veya yetersiz sama süresi iki önemli etkidir. Bu durum tolanın sırçasının iyi temizlenmemesine ve yumuşak deri türleri için deri strüktürünün iyi açılmamasına neden olur. Bunun sonucu olarak deride kırılğan bir sırça ve sırça boşluğuna neden olur.

Derilerde yetersiz samanın önlenbilmesi için; kullanılan malzemenin uygunluğuna, sama işleminin ısı derecesine, süresine ve deri yapısının açılıp açılmadığının çok iyi kontrol edilmesi gerekir. Yetersiz sama sonucu tabaklama işlemleri gerektiği gibi yapılamayacağından derilerde hatalar oluşacak ve deri kalitesi düşecektir.

Aşırı Sama: Uzun süreli ve yüksek sıcaklıkta sama işlemidir. Yoğun yapılan samada deri lif dokusunun aşırı gevşemesine, ileri durumlarda da süngerimsi bir hal almasına neden olur. Aşırı sama deride cilt boşluğu oluşturur.

Bunu önlemek için kontrollerin sık aralıklarla yapılması çok önemlidir. Kontrol için dolaptan bir parça deri alınır. Başparmak ve işaret parmak arasında sıkıştırılarak bastırılır. Bıraktığınız zaman bastırılan kısımda deri kısa sürede eski haline geliyorsa sama işlemi normaldir. Eğer bastırılan kısım çok yumuşak ve deri uzun süre eski halini almıyor ve parmakların izi kalıyorsa aşırı sama yapılmış demektir.

Ayrıca dolaptan birkaç parça deri alınır ve düzgün bir yere serilerek üzerine su püskürtülür. Eğer sırçada boşluk var ise su değdiği yerde leke bırakır. Aşırı sama sırçada mat bir görünüm meydana getirir.

Yaş İşlentilerde Mekanik İşlemler

Yaş işlentilerde mekanik işlemler olarak etleme, yarma ve kıl giderme veya yün yolma sayılabilir. Önceleri kıl giderme işlemi el ile kavaletto üzerinde demir bıçaklar yardımıyla yapılırdı.

Günümüzde ise bu mekanik işlemlerin tümü makine yardımıyla yapılmaktadır. Bu konuda sayısız makine modelleri geliştirilmiştir.

Bunlar;

Etleme makinesi

Kıl giderme makinesi

Yarma makinesi

Tolanın Tabaklanması

Yaş işlentiler sırasında ham deride deri için gerekli olmayan ve deriye dönüştürülemeyen tüm unsurlar uzaklaştırılarak tabaklanmaya hazır bir tola elde edilir. Ham deride olduğu gibi tola da yaş durumlarda bırakılırsa kolayca bozulur. Yüksek sıcaklıktaki suyla işlem görecekle olursa tutkallaşır. Kuruduđuunda ise teneke gibi bir görünüm alır. İşte bu yüzden yeterli miktardaki tabaklayıcı maddeler ile derinin uygun koşullarda işlem görmesine tabaklama denir.

Et ve kıl giderme

Et ve kıl giderme

Tolanın Deriye Dönüşümü: Çeşitli çalışma şekillerine göre tabaklama maddelerinin yardımı ile gerçekleşir.

